

Spletna konferenca Domfest 2020

V članku predstavljamo izvedbo letošnjega šestega festivala domoznanstva Domfest v organizaciji Mestne knjižnice Kranj, ki se je tokrat zaradi omejitev ob pandemiji odvil na virtualnem prizorišču. Kakšne izzive je prinesel prvi videokonferenčni festival, kakšni so bili problemi in ali ima tak pristop tudi kakšne prednosti?

Andra Bernik

jandra.bernik@mkk.si
Mestna knjižnica Kranj

Petra Puhar Kejžar

petra.kejzar@mkk.si
Ivan Hribernik
ivan.hribernik@mkk.si
Mestna knjižnica Kranj

NOVI IZZIVI: KNJIŽNIČARJI Z MIKROFONI

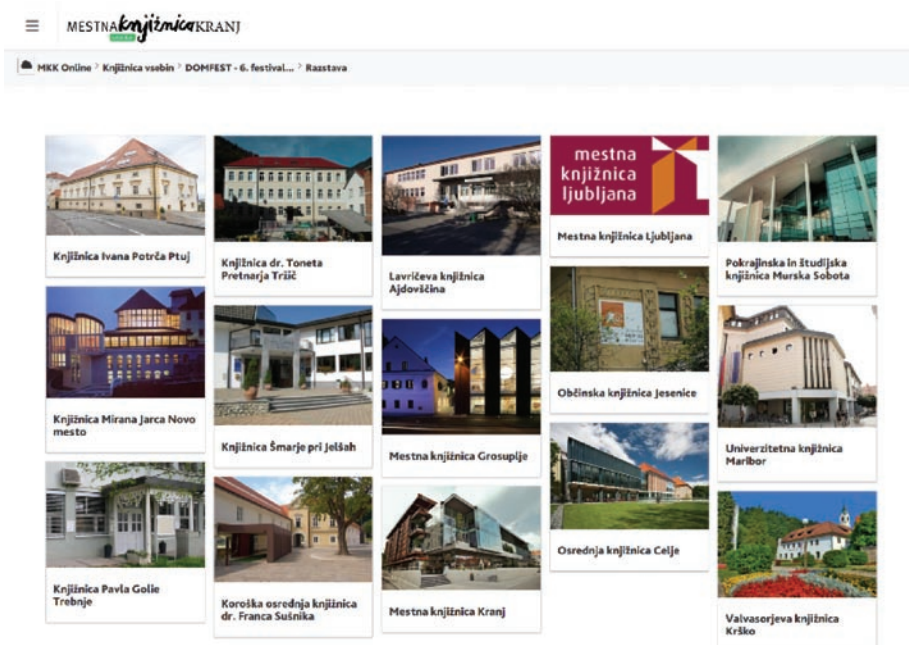
Priprave

Priprave na domoznanski festival Domfest 2020 v organizaciji Mestne knjižnice Kranj so potekale že od pomladi, ravno v času, ko so se zatresli ustaljeni vzorci in nobena odločitev ni obveljala dlje časa. Tako je organizacija Domfesta najprej potekala v smeri klasične izvedbe v dvorani knjižnice s predavatelji pred polno dvorano. Dolgo je kazalo, da nam bo vendarle uspelo, pa čeprav z zmanjšanim številom udeležencev. V začetku oktobra so se ukrepi za zaježitev epidemije zaostrovali in morali smo se odločiti, ali konferenco izvedemo na spletu. V zadnjih mesecih so se povsod vrstile tovrstne spremembe in obvladovanje spletnih konferenc je mnogim postalo navada. Konference Zoom so enostavne, izkušnje so dobre, vmesnik mnogim že poznan. Vendar sestanki na Zoomu potekajo v krogu manjših skupin. Spraševali smo se, kako bi na Zoomu izvedli pravo konferenco – s predavatelji, poslušalci, moderatorjem? Ali potrebujemo dodatnega moderatorja ali naj preklope med predavatelji upravlja kar povezovalac konference? Kaj in koga za to potrebujemo? Ali imamo pri tem kakršno koli podporo platforme Zoom? Spraševali smo se tudi, kako naj na splet vključimo napovedano razstavo domoznanskih publikacij ... Na ta in mnoga dodatna vprašanja konkretnih odgovorov nismo poznali, saj je vsaka platforma nekoliko drugačna, ima svoje zakonitosti in jo je pred končno izvedbo večje konference treba preizkusiti in dodobra spoznati.

V omenjenem času smo se aktivno ukvarjali tudi z možnostjo predvajanja dogodkov iz knjižnice v živo na spletu. O tem smo se

dogovarjali s podjetjem Mediainteractive, s katerim smo v zadnjih petih letih ustvarili slovensko sodelovalno platformo, imenovano MiTeam, na kateri sta postavljena naš spletni portal za otroke Modri pes in t. i. Informacijska mreža. Na tej že izvajamo vnos dogodkov na enem mestu, ki jih avtomatizirano pošiljamo na spletno stran knjižnice www.mkk.si in portal Modri pes. Na omenjeni platformi si uporabniki že nekaj let ustvarjajo profile in se prijavljajo na obveščanje po e-pošti o dogodkih ter knjižnih novostih z možnostjo nastavitve personaliziranih obvestil z vsebino po lastnem izboru. Platforma, ki jo že nekaj let namensko gradimo in dopolnjujemo, se bo še v letošnjem letu celostno združila s postavitvijo novega spletnega mesta knjižnice, s klasično predstavitvijo naših dejavnosti in dodatno možnostjo interaktivnega sodelovanja z uporabniki na enotni tehnološki osnovi. Vedeli smo, da platforma omogoča veliko funkcionalnosti, ki jih do sedaj nismo uporabljali.

Vsa omenjena dejstva in potrebe so nas postavljali pred odločitev, ali naj uporabimo konferenco Zoom, za katero vemo, da jo tudi knjižničarji že obvladujejo, ali naj se odločimo za postavitev na platformo, ki v okolju knjižnic sicer še ni poznana, vendar nam bo omogočila ravno to, kar v danih razmerah potrebujemo. Na prvem mestu je bila potreba po čim večji prepoznavnosti in odlični uporabniški izkušnji našega pomembnega dogodka. Pomembna nam je bila tudi tehnična podpora razvijalcev platforme, ki so izvedli že veliko podobnih in večjih konferenc. Poleg tega smo si želeli celovite predstavitve tako udeležencem kot predavateljem, popolno lastništvo ustvarjene platforme in dostopnost vsebin po dogodku ter informacijo o tem, kako so te vsebine obiskane.

■ Razstava domoznanskih izdaj sodelujočih knjižnic

Odločitev je padla.

Platforma MiTeam

Platforma MiTeam je digitalno orodje, namenjeno komunikaciji, sodelovanju in učenju na podoben način, kot to omogočata trenutno najbolj razširjeni Zoom in Microsoft Teams. Primerna je za komuniciranje med sodelavci in omogoča stike s širšo skupnostjo. Celovito in na enem mestu združuje sodelovanje udeležencev, informiranje, deljenje zaslona, klepet, upravljanje dokumentov, članov in partnerjev. Omogoča videoklic med dvema uporabnikoma ali večjo skupino in izvedbo večjih dogodkov po videokomunikaciji. Možna je tudi izvedba zahtevnih konferenc, ki jih lahko spremlja več tisoč ljudi. Okolje konference je lahko personalizirano s celotno grafično podobo organizatorja in programom dogodka. Omogoča tudi digitalno učenje z vnaprej pripravljenimi predstavami in vzpostavitev digitalne knjižnice vsebin.

Platforma ima vgrajen videomodul, ki temelji na naprednem standardu WebRTC in omogoča vrhunsko kakovost zvoka ter slike ob hkratnem podpiranju različnih scenarijev video-

sodelovanja. Pomemben element je tudi snemanje dogodkov in konferenc v HD-kakovosti.

Vse zgoraj opisane specifikke so ustrezale našim željam o izvedbi konference Domfest:

- možnost priprave vsebinsko in grafično prilagojenega okolja,
- tehnična podpora ponudnika rešitve,
- možnost priprave razstave na spletu,
- možnost objave dokumentov pred dogodkom in po njem,
- več udeležencev,
- klepet med udeleženci oziroma udeleženci in organizatorjem,
- možnost deljenja zaslona za PPT predstavitev,
- snemanje dogodka,
- po koncu dogodka možnost vzpostavitve javno objavljene povezave do PDF-predstavitev, razstave in videoposnetkov dogodka.

Organizacija spletne konference

Zanesljivo in večnamensko orodje je bila dobra osnova za začetek priprav. Priprave na konferenco so vključevale tudi aktivno sodelovanje med organizatorjem dogodka in

Na prvem mestu je bila potreba po čim večji prepoznavnosti in odlični uporabniški izkušnji našega pomembnega dogodka. Pomembna nam je bila tudi tehnična podpora razvijalcev platforme, ki so izvedli že veliko podobnih in večjih konferenc. Poleg tega smo si želeli celovite predstavitve tako udeležencem kot predavateljem, popolno lastništvo ustvarjene platforme in dostopnost vsebin po dogodku ter informacijo o tem, kako so te vsebine obiskane.

Covid 19 nas je postavil pred veliko preizkušnjo glede naše fleksibilnosti in digitalne odzivnosti. U letu 2021 vam želim zdravlja in čim več trenutkov preživetih v naravi.

David Ožura

V imenu celotne ekipe Mestne knjižnice Kranj se vsem sodelujočim zahvaljujemo za sodelovanje in podporo, vsem predavateljem pa čestitamo za odlično izpeljane predstavitve tako pri vsebinskih kot tudi tehnoloških izzivih.

ponudnikom tehnične rešitve, izvajalcem dogodka, tehnično podporo v knjižnici in ne nazadnje – z vsemi predavatelji, ki so se bili ob vsebinskih pripravah na svoje predstavitve primorani spopasti tudi z nastopom v novem digitalnem okolju.

Časa za pripravo dogodka je bilo le nekaj dni. Pripraviti je bilo treba okolje za konferenco in postaviti spletno razstavo. Preizkusiti delovanje sistema. Naučiti se moderiranja. Spoznati možnosti nastavitve mikrofонов, zvočnikov, kamer, naučiti se pomagati predavateljem in predvideti zaplete. Narediti navodila za uporabo, za predavatelje in udeležence. Moderiranja so se morali naučiti voditeljica dogodka in dve osebi za podporo, ki sta bili ves čas na voljo za pomoč ob zapletih.

Preizkus sistema je potekal med sodelavci v knjižnici. Preizkusili smo delovanje v različnih brskalnikih, testirali nastavitve mikrofонов, zvočnikov in kamer. Vsaka naprava in vsak brskalnik se odzivata različno. Vsak uporabnik ima svoje navade in na računalniku svoje nastavitve. Spoznali smo, da je težko predvideti enoten potek priprav pri vseh predavateljih. Nekateri že imajo izkušnje z digitalnimi aplikacijami, drugi manj. Organizirali smo generalko in predavateljem poslali priporočila in navodila za pripravo. Vaja je potekala dva dni pred glavnim dogodkom. Predavatelji so se vključili v konferenčni klic, z vsakim smo individualno preizkusili video- in zvočno povezavo, jih naučili deljenja zaslona ter jim pomagali pri nastavitvah naprav, s katerimi so izvajali predstavitve tudi na glavnem dogodku.

Na generalki smo spoznali, kaj moramo pri svojih načrtih spremeniti in kje se lahko sistemu prilagajamo organizatorji, kaj pa mora biti prepuščeno predavateljem in tehnični podpora, ki jim jo dajejo njihove knjižnice. Težko je namreč obravnavati sistemsko težavo na videokonferenci, če na videoklicu predavatelja vidiš, slišiš ga pa ne. Ali on ne sliši tebe. Kako nekemu, ki te ne sliši, razložiti, naj preveri, ali je dobro

priklopil slušalke? Ko smo vse podobne zaplete rešili, smo upali, da predavatelji ne bodo menjali naprav pred glavnim dogodkom ...

Organizatorji dogodka in tehnična podpora v knjižnici smo si delo razdelili. Voditeljica dogodka je hkrati opravljala tudi delo moderatorke, ki je predavateljem predajala besedo, jim vklopila mikrofona in poskrbela za prikaz deljenega zaslona. Ob njej je bil ves čas na voljo sodelavec za tehnično pomoč, ki je sledil poteku konference. Pred vsakim sklopom smo poskrbeli za pomoč predavateljem pri nastavitvah sistema in deljenju zaslona. Glavna organizatorica Domfesta je sproti odgovarjala na pisna vprašanja v klepetu. Vsi udeleženci in predavatelji so imeli na voljo pomoč po telefonu in nekaj težav smo sproti rešili tudi na ta način.

Nekaj dodatnih zapletov smo na samem dogodku pričakovali, vendar smo ob sprotne reševanju manjših problemov, ki so se pojavljali predvsem na napravah uporabnikov, konferenco brez hujših motenj za udeležence srečno izpeljali do konca.

Po zaključku dogodka v živo smo ustvarili odprto povezavo, okolje Domfest, kjer so naložene predstavitve v PDF-formatu, obdelani videoposnetki celotne konference in razstava domoznanskih publikacij.

Po zaključku celotne izkušnje lahko povzamemo, da so nam največje težave povzročale nastavitve slušalk in mikrofонов oziroma tistih sistemov, ki jih sicer v vsakodnevem življenju in pri svojem delu redno ne uporabljamo. Zadnjih nekaj let se z naraščajočimi tehnološkimi inovacijami srečujemo tudi v knjižnični dejavnosti. Nekaterim v veselje, drugim, razumljivo, nekoliko manj. Z vsakim podobnim dogodkom, kot je bila letošnja spletna konferenca Domfest, pa tudi zaposleni v knjižnični dejavnosti dokazujemo, da postajamo vse bolj prilagodljivi, iznajdljivi in z vsako izkušnjo močnejši pri spopadanju z novostmi in izzivi.

Nekoč si je nekdo izmislil čas. In z njim minevanje. Na srečo so nam na voljo knjige, s katerimi lahko pobegnemo v večnost. Naj bo v novem letu čim več takih pobegov. Srečno!

■ Moderatorka v elementu

MODERIRANJE NA VIRTUALNEM ODRU

Ko smo bili ob zaostrovanju omejitev zaradi pandemije covid-19 primorani opustiti misel na klasično izvedbo festivala Domfest z druženjem v dvorani naše knjižnice, časa za žalovanje ni bilo. Odločitev, da Domfest bo, je bila jasna, in ko so kot jesensko listje odpadale zadnje zasilne kombinacije z manj udeleženci ali s predavanji brez občinstva, je bila na mizi le še ena rešitev – videokonferenca na spletu. Do dneva D je bilo le nekaj več kot en teden časa. Izziv, kakršnega še nismo imeli.

Medtem ko so sodelavke in sodelavci skupaj s podjetjem Mediainteractive orali ledino s pripravami na zahtevno tehnično izvedbo spletnega festivala, še nisem vedela, kaj me čaka ... Dobra odločitev je bila generalka, saj smo s to vajo v krajši, a realni povezavi vseh vpletenih preigrali vse možnosti za optimalno delovanje, se navadili drug na drugega in na tehnologijo, predvsem pa smo spoznali in odpravili napake ter se naučili, na kaj vse bo treba popaziti, ko bo šlo zares.

In ko je šlo zares, so se sicer sem in tja pojavili »škrti«, ki se generalke niso udeležili, a smo jih s sinergijo znanja, iznajdljivosti, adrenalina in dobre volje hitro odpravili. Z mojega vidika lahko rečem, da je bila izkušnja nadvse zanimiva, za vse, ki vas morda v prihodnje čaka

moderiranje videokonference, pa povzemam pozitivne izkušnje in slabosti z našega prvega Domfesta na daljavo:

- Najpomembnejši je teamski pristop. Dobre videokonference ni brez skupine, v kateri so ljudje različnih znanj, izkušenj in talentov. Enako pomembno je, da je skupina uigrana, da v njej vladajo medsebojna naklonjenost, posluš drug za drugega, predvidljivost in proaktivnost. V kritičnih trenutkih sta najpomembnejša dobra volja, to je pozitiven pristop do reševanja problemov, in smisel za humor, kadar je kdo zares v škripcih. Brez naštetih dejavnikov v naši skupini si celodnevna moderiranja festivala ne morem predstavljati.

- Priprave so ključ do uspeha. So kot trening pred tekmo. Ko imaš ves program, poanto dogodka, vse informacije o vsebini, udeležencih in sodelujočih, tehničnih zahtevah, vrstnem redu, možnih problemih in rešitvah ..., ko imaš vse to v glavi, je izvedba kot regatno jadranje v lepem vremenu. Krmiliš, navdušuješ in delegiraš opravila kolegom na barki ter paziš na čas – in pozvoniš, kadar kdo predolgo vleče svojo vrv.

- Med izvedbo je drugače kot v dvorani. Moderiranje, odzivanje in improvizacija so tokrat še bolj kompleksni, saj je poleg vsega vsebinskega in človeškega tu še upravljanje tehničnih zadev – pravočasno vklapljanje in izklapljanje pravih mikrofонов in kamer,

Petra Puhar Kejžar

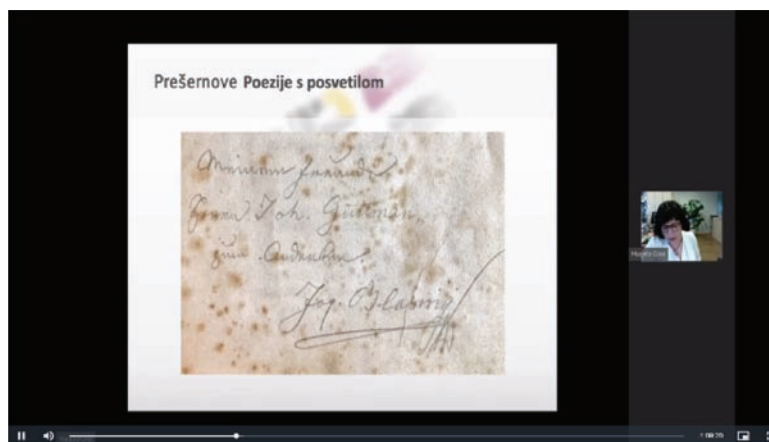
gumbob za vmesne opombe in vprašanja osemnajstih predavateljev in govornikov. Vse skupaj spominja na upravljanje velike mešalne mize na koncertu simfoničnega orkestra. Tu moram poudariti, da so vsi sodelujoči predavatelji dobro odigrali svoje partiture. Kljub temu, da smo premoščali razdalje med Kranjem in mesti v vseh smereh države in smo imeli različne instrumente ter izkušnje, nam je z neizrečenim občutkom zaveznitva uspela harmonija celote. Podčrtujem še to, da bi se brez sodelavcev, mojstrov tehnike, ki so nadzvočno vskočili, kadar je kakšna težava preseгла mojo vednost, konferenca lahko neprijetno zavlekla.

● A edina slabost konference na daljavo je dejansko odsotnost obiskovalcev. Vsak pevec in vsak športnik bi nam v tem letu prepovedanega druženja znal slikovito opisati, kaj nastopajočemu daje občinstvo. Čeprav je na zaslonu s tabo mozaik obrazov predavateljev, je

občutek, kot bi stal pred zidom. Napetost se iz treme zaradi nastopa v živo preobrazi v nekakšno gluho zadrego, v občutek samote. Brez odziva ne veš, kako ti gre, ne zaznaš sporočil, ki te usmerjajo. Ni dovolj veter v jadrih, začutiti ga moraš v laseh.

Letošnji šesti Domfest 2020 smo zapisali v zgodovino kot prvi videokonferenčni festival slovenskih domoznancev. Bil je res nekaj posebnega – zaradi pandemije smo se povezali na daljavo, kar je imelo nekaj slabih pa tudi nekaj dobrih lastnosti. Naučili smo se nekaj novega, predvsem pa dokazali, da knjižničarji delujemo v korak s časom in smo še kako računalniško pismeni. Vsekakor je najpomembneje to, da bienalnega festivala kljub težavni situaciji nismo izpustili – ali kot bi rekel Prešeren: »Vendar peti on ne jenja, ...«.

■ Utrinek s predavanja na daljavo

Ivan Hribernik POSTPRODUKCIJA

Pozitivne strani spletnih konferenc se pokažejo po koncu dogodka v živo, saj nam premišljen izbor spletnega orodja omogoča ponoven ogled videokonference in dodajanje novih povezanih vsebin. S tem postane dogodek zanimiv tudi po zaključku dogodka, omogoča interaktivnost, ogled aktivnih vsebin, dodajanje in ogled naknadno dodanega gradiva ter povezovanje udeležencev znotraj platforme. Možna je tudi korekcija nekaterih napak, ki so se pojavile med dogodkom.

Spletne konference, za katere ni bilo dovolj časa za temeljite priprave in ki vključujejo več predavateljev, zlahka privedejo do zapletov pri uporabi nove, marsikomu neznanе tehnologije. Navkljub lahkotnosti uporabe MiTeam platforme, kjer je čutiti, da so se njegovi kreatorji vživeli v kožo uporabnikov, se nam ni povsem

uspelo izogniti tehničnim težavam med samim prenosom v živo. Vse probleme smo rešili sproti, a so nekateri ostali vidni na videoposnetku. Zato smo, da bi zagotovili korektnost in gledljivost pomembnih vsebin konference, po zaključku nekaj dodatnega dela namenili t. i. postprodukciji. Z videoposnetkov smo odstranili vse »škrate«, ki so se nepovabljenoma igrali z našimi mikrofoni, kamerami in deljenjem zaslona. Vse skupaj smo z informativnim uvodom in krajšim zaključkom preoblikovali v nove videoposnetke. S tem smo zagotovili tehnično optimizirano vsebino, ki bo vsekakor še zanimivejša in privlačnejša, da si bomo posnetke z veseljem ogledali tudi kdaj kasneje.

V imenu celotne ekipe Mestne knjižnice Kranj se vsem sodelujočim zahvaljujemo za sodelovanje in podporo, vsem predavateljem pa čestitamo za odlično izpeljane predstavitve tako pri vsebinskih kot tudi tehnoloških izzivih.●